

Ny EU-stresstest: Danske storbanker kan modstå hård recession

Den fælleseuropæiske stresstest viser, at de fire største danske banker vil opretholde en positiv kapitaloverdækning selv i tilfælde af et hårdt økonomisk tilbageslag. Danske Bank, Nykredit, Jyske Bank og Sydbank opretholder i den meget hårde stresstest en egentlig kernekapitalprocent på mellem 11,7 og 15,6 pct. ved udgangen af 2020. Resultatet af stresstesten vil indgå i den fremadrettede dialog med banker om blandt andet kapitalmålsætninger og udlodningspolitik.

"Resultaterne viser, at de største danske banker er robuste selv i tilfælde af et hårdt økonomisk tilbageslag. Det tilbageslag, der regnes på, er væsentligt hårdere end i tidligere stresstest, og hårdere end det, der regnes på for Europa generelt. Kapitaleffekten er derfor også betydelig og højere end i tidligere stresstest. Det er derfor samlet set et betryggende resultat set med danske øjne. Når det er sagt, så beror denne konklusion i høj grad på et gunstigt kapitalmæssigt udgangspunkt, og det er vigtigt, at de største danske banker værner om dette i fremtiden ved at holde på noget af indtjeningen til opbygning af kapital," siger Finanstilsynets direktør, Jesper Berg.

Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) har koordineret den fælleseuropæiske stresstest 2018. Stresstesten har til formål at vurdere den europæiske banksektors robusthed overfor en negativ økonomisk udvikling. Testen er baseret på en fælles metode for, hvordan institutterne skal regne på konsekvenserne heraf. Den bidrager dermed til at skabe gennemsigtighed om den europæiske banksektors eksponeringer og risici på et så harmoniseret grundlag som muligt. Stresstesten er for første gang udarbejdet under de nye nedskrivningsregler i medfør af IFRS 9, som trådte i kraft den 1. januar 2018.

Stresstesten omfatter 48 banker i 15 lande, svarende til over 70 pct. af den europæiske banksektors samlede aktiver. Dertil kommer andre banker, som de nationale tilsynsmyndigheder har valgt at stressteste.

I Danmark deltager Danske Bank, Nykredit og Jyske Bank i regi af EBA. Som det også tidligere har været tilfældet, har Finanstilsynet valgt at underlægge Sydbank en tilsvarende stresstest med henblik på at opnå en større dækningsgrad af den danske banksektor. De fire danske deltagere er alle blevet underlagt samme makroøkonomiske scenarier, metode, indberetningskrav og kvalitetssikring.

Samlet dækker stresstesten mere end 90 procent af den danske banksektors samlede aktiver, og alle institutter deltager på koncernniveau. Resultaterne tager udgangspunkt i bankernes regnskab og kapitalssituation for 2017 og er beregnet på baggrund af en antagelse om en statistisk (uændret) balance og uden indregning af ledelsesmæssige tiltag.

EU-stresstesten 2018 er koordineret af EBA i samarbejde med de nationale tilsynsmyndigheder (i Danmark Finanstilsynet), Det Europæiske Systemiske Risikoråd (ESRB) og Den Europæiske Centralbank (ECB).

Scenarier og antagelser

Stress-scenariet for Danmark beskriver et hårdt konjunkturlageslag med negativ BNP-vækst, betydelige fald i bolig- og erhvervsjendomspriser og stigende ledighed. Sammenlignet med tidligere fælleseuropæiske stresstest er det danske stress-scenarier væsentligt hårdere, og det er også hårdt i forhold til stress-scenariet for EU som helhed, jf. tabel 1. Stress-scenarierne for de øvrige nordiske lande, herunder særligt Sverige, indeholder også et hårdt økonomisk konjunkturlageslag.

Tabel 1: Stress-scenarie for Danmark, Sverige, Norge, EU og Eurozonen

Udsnit af makrovariable	EBA 2018 stress-scenarier									
	Danmark		Sverige		Norge		EU		Eurozonen	
	over 2 år	over 3 år	over 2 år	over 3 år	over 2 år	over 3 år	over 2 år	over 3 år	over 2 år	over 3 år
Akk. vækst i pct.										
Real BNP	-5,4	-4,1	-8,9	-10,4	-2,1	-1,4	-3,4	-2,7	-2,9	-2,4
Boligpriser	-24,6	-28,1	-47,8	-49,4	-41,1	-38,7	-18,5	-19,1	-16,1	-16,5
Ejendomspriser - erhverv	-27,5	-31,0	-38,0	-42,8	-37,3	-35,0	-17,8	-20,0	-15,7	-17,7
Pct. / p.p.										
Ledighed - niveau ultimo perioden	9,5	11,1	10,9	12,5	5,7	6,3	9,0	9,7	9,7	10,3
Ledighed - ændring ift. 2017	3,8	5,4	4,2	5,8	1,6	2,2	1,5	2,2	0,8	1,4
10-årig statsobl. rente - niveau ultimo perioden	1,4	1,7	2,4	2,9	2,4	2,7	2,4	2,6	2,2	2,5
10-årig statsobl. rente - ændring ift. udgangspunkt	0,9	1,2	1,8	2,2	0,8	1,1	1,2	1,4	1,2	1,4

Note: Stress-scenariet dækker perioden 2018-20. Tabellen viser udviklingen i variablene over 2 år (perioden 2018-19) henholdsvis 3 år (2018-20). Eurostats opgørelse for ledighedsprocent.

Kilde: ESRB og egne beregninger.

Bankerne skal i stresstesten beregne, hvor store kredittab det hårde konjunkturlageslag vil give anledning til. Derudover skal bankerne opgøre tabene på deres markedspositioner som følge af en negativ udvikling på de finansielle markeder. Metoden, som ligger til grund for den fælleseuropæiske stresstest, indeholder også restriktioner på udviklingen i blandt andet bankernes indtjening, risikoeksponering og balance, som trækker resultaterne i en mere forsigtig retning. Sammen med det hårde danske stress-scenarier betyder det, at stresstesten af de danske banker må betegnes som meget hård i sit design.

De danske bankers resultater

De danske bankers kapitalposition bliver påvirket betydeligt af den negative økonomiske udvikling i stress-scenariet. Den egentlige kernekapital falder i størrelsesordenen 4-5 procentpoint i stress-scenariet i forhold til udgangspunktet 2017, når der ses bort fra overgangsbestemmelserne i CRR/CRD4 og IFRS 9. Kapitaleffekterne er for de fleste institutter væsentligt større end i EU-stresstesten fra 2016, hvilket blandt andet kan henføres til et væsentligt hårdere stress-scenarie i dette års stresstest. Danske Banks egentlige kernekapitalprocent (CET1) viser et særligt stort fald i stresstesten. Dette kan blandt andet henføres til, at Danske Bank i stress-scenariet indregner antagede udgiftsførte sanktioner i relation til den verserende sag om hvidvask i bankens estiske filial. Det udgiftsførte beløb er inden for rammerne af Finanstilsynets afgørelse af 4. oktober 2018 vedrørende "Danske Banks opfølgning på Finanstilsynets afgørelse i Estland-sagen den 3. maj 2018".

Bankernes kapitalmæssige overdækning i forhold til kapitalkravene kan opgøres under henholdsvis gradvis og fuld indfasning af kapitalregler og kapitalkrav. Under gradvis indfasning er kapitalprocenterne opgjort i henhold til overgangsbestemmelserne for kapitaleffekten af IFRS 9 for de institutter, som har valgt at benytte sig af disse bestemmelser (Danske Bank og Sydbank), og efter overgangsbestemmelserne i CRR/CRD4. Under fuld indfasning er resultaterne opgjort uden hensyntagen til disse overgangsbestemmelser, dvs. under en antagelse om, at kapitaleffekten af IFRS 9 og CRR/CRD4 er fuldt indfaset på opgørelses tidspunktet (selv om overgangsbestemmelserne fortsat måtte være gældende på dette tidspunkt). Sidstnævnte kan give et indtryk af, om bankerne på opgørelses tidspunktet er på plads i forhold til den fulde indfasning af IFRS 9 og CRR/CRD4.

Under *gradvis indfasning* har de danske institutter i stress-scenariet en egentlig kernekapitalprocent (CET1) i spændet 11,7-15,6 pct. ultimo 2020. Alle fire institutter opretholder en overdækning i forhold til CET1-kapitalkravet i stresstesten, jf. figur 1 (rød vs. blå stolpe). Dette afspejler en forholdsvis gunstig kapitalposition og -overdækning i udgangspunktet ultimo 2017 (CET1-kapitalprocenter i intervallet 16,4-20,7 pct.).¹

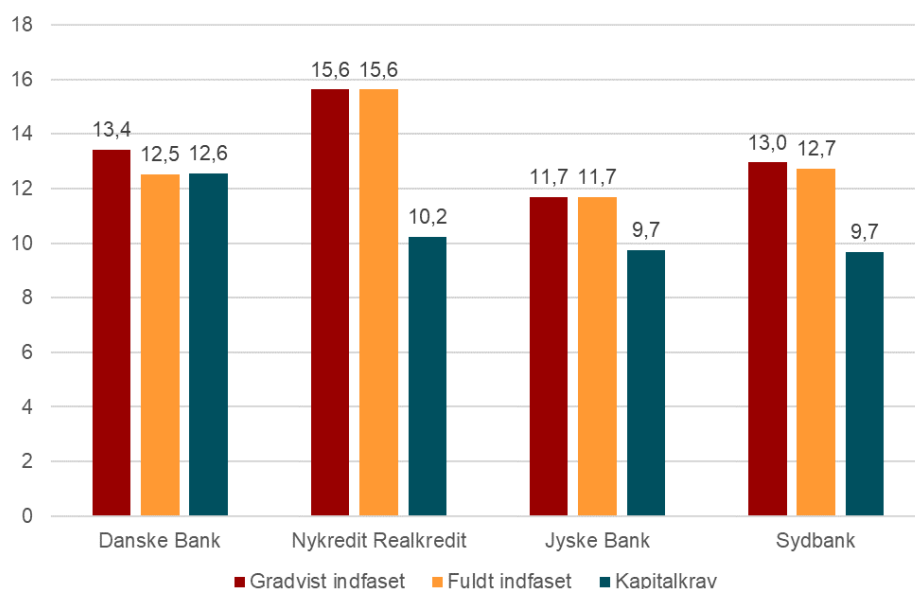
Under *fuld indfasning* af kapitaleffekten af IFRS 9 og CRR/CRD4 (gul vs. blå stolpe) observeres et lille kapitalbehov hos Danske Bank i forhold til kapitalbevaringsbufferen i stresstestens værste år, som for banken er ultimo 2019 (fuldt indfaset CET1-procent på 12,5 mod et kapitalkrav inklusiv kapitalbuffer på 12,6 pct.). I Danske Banks kapitalkrav er medregnet et tillæg i solvensbehovet, som afspejler den af banken vurderede compliance- og omdømmerisiko i relation til den estiske hvidvaskesag, og som opfylder Finanstilsynets afgørelse fra den 4. oktober 2018.

¹ Detaljerede oplysninger om institutternes kapitalposition mv. fremgår af vedlagte bilagstabeller.

Danske Bank vil dog fortsat opfylde solvensbehovet og SIFI-buffere med en væsentlig margin.

De øvrige institutter har en positiv kapitaloverdækning også under fuld indfasning.

Figur 1: Egentlig kernekapital (CET1) og tilhørende kapitalkrav i stress-scenariets værste år, procent af risikoeksponering

Note: Kapitalkravet i stress-scenariet er opgjort som 4,5 pct. minimumskravet + CET1-andel af søjle II-tillægget + kapitalbevaringsbuffer + SIFI-buffer (institutfhængig). En eventuel tabsabsorberende hybrid eller supplerende kapital, som kan anvendes til inddækning af CET1-andelen af søjle II-tillægget, er ikke medregnet. Værste år henviser til det år i stress-scenariet, hvor kapitaloverdækningen er lavest. For Danske Bank er det ultimo 2019. For de øvrige institutter er det ultimo 2020.

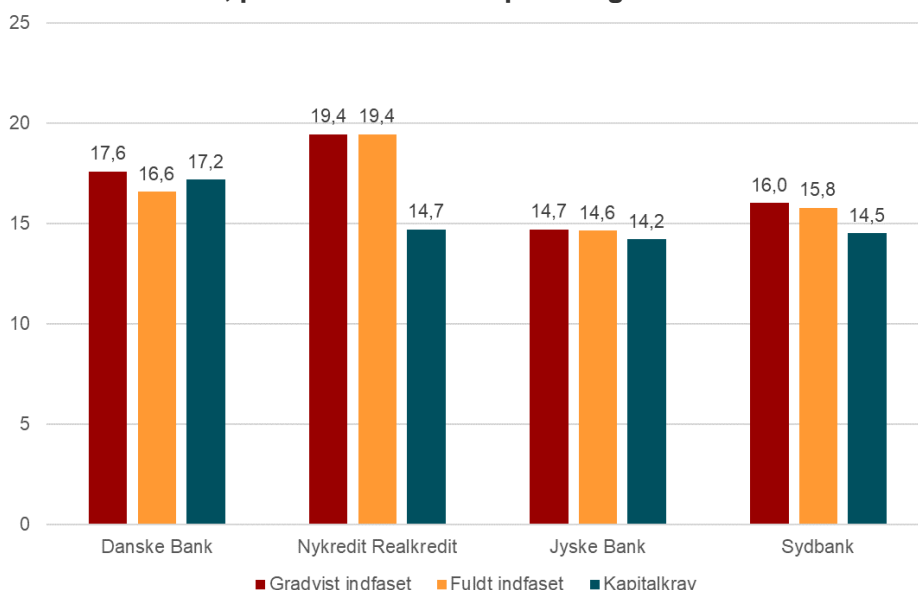
For det samlede kapitalgrundlag tegner sig et tilsvarende billede for de danske institutter, jf. figur 2. Nykredit, Jyske Bank og Sydbank opretholder alle en positiv kapitaloverdækning, både under gradvis og fuld indfasning. Overdækningen er dog generelt lavere for alle institutterne.

Danske Bank har fortsat en positiv kapitaloverdækning i forhold til kapitalkravet under gradvis indfasning, mens der under fuld indfasning er et kapitalbehov på 0,6 pct. af risikoeksponeringen (=16,6-17,2) i det værste år for banken (ultimo 2019).

Stresstesten tager som nævnt udgangspunkt i institutternes kapital situation ultimo 2017. I løbet af første halvår 2018 har flere institutter foretaget ændringer i deres kapitalforhold, ligesom alle har haft et resultatmæssigt overskud.

Hvis der tages højde for denne udvikling i løbet af første halvår 2018, vil kapital-situationen for alle institutter blive forbedret. For Danske Bank forsvinder kapitalbehovet netop, når der korrigeres for kapitalændringer og indtjening i første halvår 2018, jf. bilagstabel. Dette gælder både for CET1 og det samlede kapitalgrundlag.

Figur 2: Samlet kapitalgrundlag og tilhørende kapitalkrav i stress-scenariets værste år, procent af risikoeksponering

Note: Kapitalkravet er i stress-scenariet opgjort som 8 pct. minimumskravet + søjle II-tillægget + kapitalbevaringsbuffer + SIFI-buffer (institutafhængig). Værste år henviser til det år i stress-scenariet, hvor kapitaloverdækningen er lavest. For Danske Bank er det ultimo 2019. For de øvrige institutter er det ultimo 2020

Anvendelse og vurdering af resultater

EBA har ikke angivet en tærskelværdi for den kapital, som de deltagende institutter som minimum skal overholde i stresstesten. Resultatet af testen skal i stedet indgå i det løbende tilsynsarbejde, herunder i vurderingen af, om de enkelte institutters kapitaldækning er tilstrækkelig.

De danske resultater har ikke umiddelbart givet anledning til tilsynsreaktioner, men vil indgå i den fremadrettede dialog med bankerne om kapitalmålsætning og udlodningspolitik.

Finanstilsynet har gennemført en kvalitetssikring af resultaterne med henblik på at sikre en tilstrækkelig forsigtig fremskrivning i stress-scenariet. Kvalitetssikringen har i varierende grad givet anledning til en justering af resultaterne i en mere forsigtig retning. Der er i kvalitetssikringen taget højde for forskelle i forretningsmodeller, herunder omfanget af realkreditlån og omfanget af udenlandske eksponeringer.

Bilagstabeller (i procent af risikoeksponering)

Danske Bank koncern	Faktisk	Gradvist indfasnet CRR/CRD4 & IFRS9			Fuldt indfasnet CRR/CRD4 & IFRS9			Memo: korrektion H1 2018 ³⁾
	2017	2017 (efter IFRS9)	Basis (ult. 2020)	Stress (værste år ²⁾)	2017 (efter IFRS9)	Basis (ult. 2020)	Stress (værste år ²⁾)	Stress (værste år ²⁾)
1. Kapital								
Egentlig kernekapital	17,6%	17,6%	16,4%	13,4%	17,3%	16,2%	12,5%	12,7%
Kernekapital	20,1%	20,0%	18,7%	15,5%	19,8%	18,5%	14,6%	15,3%
Kapitalgrundlag	22,6%	22,6%	20,9%	17,6%	22,0%	20,7%	16,6%	17,3%
2. Kapitalkrav¹⁾								
Egentlig kernekapital	9,5%	9,5%	13,8%	12,6%	12,0%	15,2%	12,6%	12,6%
Kernekapital	11,5%	11,5%	15,8%	14,5%	13,9%	17,2%	14,5%	14,5%
Kapitalgrundlag	14,1%	14,1%	18,5%	17,2%	16,6%	19,8%	17,2%	17,2%
3. Kapitaloverdækning (1.-2.)								
Egentlig kernekapital	8,1%	8,1%	2,5%	0,9%	5,3%	1,0%	-0,0%	0,1%
Kernekapital	8,6%	8,5%	2,9%	1,0%	5,8%	1,4%	0,1%	0,8%
Kapitalgrundlag	8,5%	8,4%	2,5%	0,4%	5,5%	0,9%	-0,6%	0,1%
Memo: Bindende overdækning	8,1%	8,1%	2,5%	0,4%	5,3%	0,9%	-0,6%	0,1%

¹⁾ Inkluderer maksimal kontracyklisk kapitalbuffer (CCyB) i basis-scenariet, dvs. 2,5 pct. under fuld indfasning. CCyB er sat til 0 pct. i stress-scenariet. Der er i fremskrivningen indregnet et tillæg i solvensbehovet, som opfylder Finanstilsynets afgørelse af 4. oktober 2018.

²⁾ Værste år henviser til det år i stress-scenariet, hvor kapitaloverdækningen er lavest. For Danske Bank er det ultimo 2019.

³⁾ Fuldt indfasnet CRR/CRD4 & IFRS9 opgjort efter ændringer i kapitalforhold og resultatmæssigt overskud i 1. halvår 2018

Nykredit Rrealcredit koncern	Faktisk	Gradvist indfasnet CRR/CRD4 & IFRS9			Fuldt indfasnet CRR/CRD4 & IFRS9			Memo: korrektion H1 2018 ³⁾
	2017	2017 (efter IFRS9)	Basis (ult. 2020)	Stress (værste år ²⁾)	2017 (efter IFRS9)	Basis (ult. 2020)	Stress (værste år ²⁾)	Stress (værste år ²⁾)
1. Kapital								
Egentlig kernekapital	20,7%	20,5%	22,0%	15,6%	20,5%	22,0%	15,6%	16,4%
Kernekapital	21,8%	21,6%	23,1%	16,5%	21,6%	23,1%	16,5%	17,3%
Kapitalgrundlag	25,3%	25,2%	26,6%	19,4%	25,1%	26,6%	19,4%	20,2%
2. Kapitalkrav¹⁾								
Egentlig kernekapital	8,2%	8,2%	11,2%	10,2%	10,2%	12,7%	10,2%	10,2%
Kernekapital	10,1%	10,1%	13,1%	12,1%	12,1%	14,6%	12,1%	12,1%
Kapitalgrundlag	12,6%	12,6%	15,7%	14,7%	14,7%	17,2%	14,7%	14,7%
3. Kapitaloverdækning (1.-2.)								
Egentlig kernekapital	12,5%	12,4%	10,7%	5,4%	10,2%	9,2%	5,4%	6,2%
Kernekapital	11,7%	11,6%	9,9%	4,4%	9,4%	8,4%	4,4%	5,1%
Kapitalgrundlag	12,7%	12,5%	10,9%	4,7%	10,4%	9,4%	4,7%	5,5%
Memo: Bindende overdækning	11,7%	11,6%	9,9%	4,4%	9,4%	8,4%	4,4%	5,1%

¹⁾ Inkluderer maksimal kontracyklisk kapitalbuffer (CCyB), dvs. 2,5 pct., i basis-scenariet under fuld indfasning. CCyB er sat til 0 pct. i stress-scenariet. Solvensbehovet antages konstant i fremskrivningen på niveauet fra ultimo 2017.

²⁾ Værste år henviser til det år i stress-scenariet, hvor kapitaloverdækningen er lavest. For Nykredit er det ultimo 2020.

³⁾ Fuldt indfasnet CRR/CRD4 & IFRS9 opgjort efter ændringer i kapitalforhold og resultatmæssigt overskud i 1. halvår 2018

Bindende overdækning < 0,5 pct.

Bindende overdækning < 0 pct.

Jyske Bank koncern	Faktisk	Gradvist indfasnet CRR/CRD4 & IFRS9			Fuldt indfasnet CRR/CRD4 & IFRS9			Memo: korrektion H1 2018 ³⁾
	2017	2017 (efter IFRS9)	Basis (ult. 2020)	Stress (værste år ²⁾)	2017 (efter IFRS9)	Basis (ult. 2020)	Stress (værste år ²⁾)	Stress (værste år ²⁾)
1. Kapital								
Egentlig kernekapital	16,4%	16,0%	16,6%	11,7%	16,0%	16,6%	11,7%	12,1%
Kernekapital	18,0%	17,7%	18,0%	13,0%	17,4%	17,9%	12,9%	13,3%
Kapitalgrundlag	19,8%	19,5%	19,9%	14,7%	19,4%	19,8%	14,6%	15,0%
2. Kapitalkrav¹⁾								
Egentlig kernekapital	7,9%	7,9%	10,7%	9,7%	9,8%	12,2%	9,7%	9,7%
Kernekapital	9,8%	9,8%	12,7%	11,7%	11,7%	14,2%	11,7%	11,7%
Kapitalgrundlag	12,4%	12,4%	15,2%	14,2%	14,2%	16,7%	14,2%	14,2%
3. Kapitaloverdækning (1.-2.)								
Egentlig kernekapital	8,4%	8,1%	5,8%	2,0%	6,3%	4,3%	2,0%	2,4%
Kernekapital	8,2%	7,9%	5,4%	1,4%	5,7%	3,8%	1,2%	1,6%
Kapitalgrundlag	7,5%	7,1%	4,7%	0,5%	5,1%	3,1%	0,4%	0,8%
Memo: Bindende overdækning	7,5%	7,1%	4,7%	0,5%	5,1%	3,1%	0,4%	0,8%

¹⁾Inkluderer maksimal kontracyklisk kapitalbuffer (CCyB), dvs. 2,5 pct., i basis-scenariet under fuld indfasning. CCyB er sat til 0 pct. i stress-scenariet. Solvensbehovet antages konstant i fremskrivningen på niveauet fra ultimo 2017.

²⁾Værste år henviser til det år i stress-scenariet, hvor kapitaloverdækningen er lavest. For Jyske Bank er det ultimo 2020.

³⁾Fuldt indfasnet CRR/CRD4 & IFRS9 opgjort efter ændringer i kapitalforhold og resultatmæssigt overskud i 1. halvår 2018

Sydbank koncern	Faktisk	Gradvist indfasnet CRR/CRD4 & IFRS9			Fuldt indfasnet CRR/CRD4 & IFRS9			Memo: korrektion H1 2018 ³⁾
	2017	2017 (efter IFRS9)	Basis (ult. 2020)	Stress (værste år ²⁾)	2017 (efter IFRS9)	Basis (ult. 2020)	Stress (værste år ²⁾)	Stress (værste år ²⁾)
1. Kapital								
Egentlig kernekapital	17,3%	17,2%	18,6%	13,0%	17,0%	18,3%	12,7%	11,9%
Kernekapital	17,7%	17,7%	18,8%	13,1%	17,0%	18,3%	12,7%	13,0%
Kapitalgrundlag	20,8%	20,8%	22,1%	16,0%	20,5%	21,8%	15,8%	16,0%
2. Kapitalkrav¹⁾								
Egentlig kernekapital	8,0%	8,0%	10,7%	9,7%	9,7%	12,2%	9,7%	9,7%
Kernekapital	10,1%	10,1%	12,8%	11,8%	11,8%	14,3%	11,8%	11,8%
Kapitalgrundlag	12,9%	12,9%	15,5%	14,5%	14,5%	17,0%	14,5%	14,5%
3. Kapitaloverdækning (1.-2.)								
Egentlig kernekapital	9,2%	9,2%	7,9%	3,3%	7,3%	6,1%	3,0%	2,2%
Kernekapital	7,6%	7,6%	6,0%	1,4%	5,2%	4,0%	1,0%	1,2%
Kapitalgrundlag	7,9%	7,9%	6,6%	1,5%	6,0%	4,8%	1,3%	1,5%
Memo: Bindende overdækning	7,6%	7,6%	6,0%	1,4%	5,2%	4,0%	1,0%	1,2%

¹⁾Inkluderer maksimal kontracyklisk kapitalbuffer (CCyB), dvs. 2,5 pct., i basis-scenariet under fuld indfasning. CCyB er sat til 0 pct. i stress-scenariet. Solvensbehovet antages konstant i fremskrivningen på niveauet fra ultimo 2017.

²⁾Værste år henviser til det år i stress-scenariet, hvor kapitaloverdækningen er lavest. For Sydbank er det ultimo 2020.

³⁾Fuldt indfasnet CRR/CRD4 & IFRS9 opgjort efter ændringer i kapitalforhold og resultatmæssigt overskud i 1. halvår 2018

Bindende overdækning < 0,5 pct.

Bindende overdækning < 0 pct.